

Inleiding

Voor u ligt het jaarverslag leerplicht over het schooljaar 2014-2015. Dit jaarverslag geeft u informatie over het gevoerde beleid en de aanpak van de leerplichtambtenaren over het betreffende schooljaar.

Leerplicht gaat over leerplichtige kinderen in de leeftijd van 5 tot 18 jaar en is nauw verbonden aan het leerrecht. Ieder kind heeft namelijk recht op onderwijs om zich te kunnen ontwikkelen en om daarmee op latere leeftijd een zelfstandige positie in de maatschappij te kunnen verwerven. De Leerplichtwet, de uitvoering van deze wet en de rol van de leerplichtambtenaar spelen hierin een belangrijke rol. Het tijdig signaleren van schoolverzuim en vooral de preventieve aanpak, kan voorkomen dat een kind afglijdt en de school zonder diploma verlaat.

Doel van leerplicht in Tynaarlo

Het uitgangspunt is, dat zorg voor handhaving komt en daarbij is de samenwerking tussen ouders, school, CJG en andere partners in de keten van essentieel belang voor een integrale aanpak. Met elkaar zorgen we er voor dat leerlingen in de schoolbanken blijven, waarbij ons doel is dat zij minimaal een startkwalificatie behalen. Een startkwalificatie is een Havo- of Vwo-diploma of een diploma van een opleiding op niveau 2 of hoger van het Mbo. Deze startkwalificatie is een basis om een start te maken als werkende of om verder te leren.

De leerplichtambtenaar kreeg te maken met nieuwe ontwikkelingen: de Wet passend onderwijs en de transitie van de jeugdzorg. De decentralisatie van de jeugdzorg is gestart op 1 januari 2015. Dit is midden in het schooljaar en heeft invloed gehad op de werkwijze van de leerplichtambtenaar. De wijze waarop de hulpverlening kan worden ingezet, de te bewandelen routes en hoe de ondersteuning op de scholen gerealiseerd is, vraagt van de leerplichtambtenaren dat zij regelmatig contact hebben met het CJG. Vooral om tot een goede afstemming te komen waar de jongere baat bij heeft.

Lijst met afkortingen:

Havo	= Hoger algemeen vormend onderwijs
Vwo	= Voorbereidend wetenschappelijk onderwijs
Mbo	= Middelbaar beroepsonderwijs
CJG	= Centrum voor Jeugd en Gezin
Bron	= Basisregister onderwijs
DUO	= Dienst Uitvoering Onderwijs
IB-Groep	= Informatie Beheer Groep
RMC	= Regionaal Meld- en Coördinatiepunt
VSV	= Voortijdig School Verlaten
OCW	= Onderwijs Cultuur en Wetenschap
BRP	= Basis Registratie Personen
ZAT	= Zorg Advies Team
BOA	= Buitengewoon Opsporingsambtenaar

Algemeen

Leerplicht

In de Leerplichtwet is vastgelegd dat alle kinderen van 5 tot 16 jaar volledig leerplichtig zijn. Dit biedt kinderen en jongeren de garantie op hun recht op leren. De kwalificatieplicht is een aanvulling op de leerplichtwet voor jongeren van 16 tot 18 jaar.

Kwalificatieplicht

Om schooluitval in de leeftijdsgroep van 16 tot 18 jaar terug te dringen en jongeren met minimaal een startkwalificatie naar de arbeidsmarkt toe te leiden, is in de Leerplichtwet de kwalificatieplicht tot de achttiende verjaardag van de leerling ingevoerd. De kwalificatieplicht gaat in wanneer de volledige leerplicht is beëindigd. Een jongere is volledig leerplichtig tot en met het schooljaar waarin hij 16 jaar is geworden. Daarna geldt de kwalificatieplicht tot het moment waarop de jongere 18 jaar wordt of een diploma op Havo, Vwo of Mbo niveau 2 of hoger heeft behaald.

Een aantal jongeren hoeft echter niet te voldoen aan de kwalificatieplicht. Dit zijn:

- jongeren met een diploma of getuigschrift van het praktijkonderwijs;
- jongeren die het voortgezet speciaal onderwijs hebben gevolgd in het uitstroomprofiel arbeid;
- jongeren die het voortgezet speciaal onderwijs hebben gevolgd in het uitstroomprofiel dagbesteding.

Schoolverzuim

In de Leerplichtwet wordt er onderscheid gemaakt tussen geoorloofd en ongeoorloofd verzuim. Soms kan een leerling vrijstelling krijgen van de plicht om de school te bezoeken. Dit kan bijvoorbeeld bij ziekte of bij gewichtige omstandigheden. Dit is geoorloofd verzuim. Onder ongeoorloofd verzuim wordt verstaan het door een leerplichtige zonder gegronde reden of zonder geldige vrijstelling afwezig zijn van school. Ook te laat komen valt onder ongeoorloofd verzuim.

Er is sprake van absoluut verzuim wanneer blijkt dat een leerling wel ingeschreven staat in de BRP van de gemeente, maar niet staat ingeschreven bij een school of instelling en er een grond voor vrijstelling van inschrijving op een school ontbreekt.

Thuiszitters

Een thuiszitter is een op een school ingeschreven leerplichtige of kwalificatieplichtige leerling die langer dan 4 weken ongeoorloofd verzuimt zonder dat er sprake is van een vrijstelling van leerplicht.

RMC

Het doel van de RMC-functie is het scheppen van voorwaarden voor jongeren om de voor hen hoogst haalbare en meest passende onderwijs- en/of arbeidsmarktpositie te bereiken. Scholen melden VSV-ers, jongeren die niet in het bezit zijn van een startkwalificatie en die nog geen 23 jaar zijn en niet meer leerplichtig zijn, bij het RMC, als zij dreigen te stoppen of gestopt zijn met hun opleiding.

In de wet is vastgelegd dat gemeenten voor het uitvoeren van de RMC-functie moeten samenwerken in regio's. Per regio coördineert een contactgemeente de melding en registratie van voortijdig schoolverlaters door de scholen. De trajectbegeleiding van de VSV-ers van de gemeente Tynaarlo wordt uitgevoerd door het RMC in Assen. Leerplichtambtenaren en trajectbegeleiders werken hierin samen en vormen daarmee het fundament voor de aanpak van voortijdig schoolverlaten.

<p>In totaal zijn er 127 VSV-ers van de gemeente Tynaarlo begeleid door het RMC. Hiervan waren er 29 oude VSV-ers. Dit betekent dat zij voor 1 augustus 2014 al als VSV waren aangemerkt en de overige meldingen zijn van het schooljaar 2014-2015.</p>

De gemeente Assen, onze contactgemeente RMC, doet jaarlijks verslag in de vorm van de zogenaamde effectrapportage aan het Ministerie van OCW over de cijfers en datgene wat is bereikt en benoemd daarin trends, knelpunten en succesfactoren. Een jaarverslag van het RMC over het schooljaar 2014-2015 wordt separaat aangeboden naast het leerplicht jaarverslag.

Ontwikkelingen

Passend onderwijs

Sinds 1 augustus 2014 is de Wet passend onderwijs van kracht en hebben scholen een zorgplicht. Als ouders hun kind aanmelden, moet de school ervoor zorgen dat het kind de juiste ondersteuning krijgt. Dit kan op de eigen school zijn of, als dat niet kan, op een andere school binnen of buiten het samenwerkingsverband. De wet stelt daar een duidelijke termijn voor: Binnen maximaal 10 weken moet de school het kind geplaatst hebben. Daarmee kan het verleden tijd zijn dat kinderen noodgedwongen lang thuis zitten omdat er nergens een plek is. Overigens stelt de wet dat de zorgplicht niet geldt als de school vol is. De leerplichtambtenaar kan ouders hierin adviseren en helpen bij het vinden van een plek voor het kind op een school. Zo bestaat de mogelijkheid om de onderwijsconsulent in te schakelen om ouders te helpen bij het vinden van een plek voor hun kind op school. Het is ook mogelijk om bezwaar aan te tekenen tegen het besluit wanneer een kind niet op een school wordt toegelaten. Dit zijn wegen waarop de leerplichtambtenaar ouders kan wijzen en adviseren om ervoor te zorgen dat hun kind snel op een goede plek komt.

Transitie jeugdzorg

Kinderen moeten zo gezond en veilig mogelijk kunnen opgroeien en daarbij zijn hun ouders en verzorgers als eerste verantwoordelijk voor de opvoeding en verzorging. Zijn de omstandigheden zo dat zij hierbij hulp nodig hebben, dan kunnen zij een beroep doen op jeugdhulp. Sinds 2015 zijn gemeenten verantwoordelijk voor jeugdzorg, jeugdbescherming en jeugdreclassering. Enkele doelen van de Jeugdwet zijn: gebruik maken van de eigen kracht van jeugdigen, ouders en hun sociale netwerk, eerder (jeugd-)hulp bieden op maat voor kwetsbare kinderen en samenhang in de hulp voor gezinnen: 1 gezin, 1 plan, 1 regisseur.

De veranderingen in het aanbieden van zorg- en hulpverlening zijn van invloed op de handelwijze van de leerplichtambtenaar. Er wordt door de leerplichtambtenaar regelmatig doorverwezen naar hulp en samengewerkt met de hulpverlenende instanties. De transitie heeft tot gevolg dat de leerplichtambtenaar steeds meer aansluiting moet vinden bij het CJG ten behoeve van 1 gezin, 1 plan, 1 regisseur. Inmiddels gebeurt dit al enige tijd door aansluiting bij het kernteamoverleg van het CJG. Het schooljaar 2015-2016 zal worden gebruikt om de samenwerking met het CJG nog verder uit te werken.

Beleid en uitvoering

Administratie

De gemeente Tynaarlo volgt de schoolloopbaan van de jongeren die in de gemeente wonen. Zodra een jongere leerplichtig is, moeten volgens de Leerplichtwet de schoolgegevens van de jongere worden opgenomen in de leerplichtadministratie. De gemeente moet een goed registratiesysteem hanteren om de jongeren te volgen, zodat duidelijk is op welke school de leerplichtigen staan ingeschreven en moeten tussentijdse mutaties, schoolverzuim en uitval direct te herleiden zijn. Via Bron van DUO IB-Groep melden de scholen wie er bij hen staat ingeschreven. Deze Bron-gegevens kunnen in het registratiesysteem van de gemeente worden ingelezen dankzij de samenwerking met DUO. Het is daarbij van belang dat scholen de gegevens correct en tijdig bij DUO aanleveren om te kunnen komen tot een sluitende aanpak. Vooral bij aanvang van het nieuwe schooljaar is het voor leerplicht van belang dat zij tijdig daarvan op de hoogte zijn. Dit blijft een punt van aandacht.

Daarnaast is de gemeente ook wettelijk verplicht gegevens van de voortijdig schoolverlaters van 18 tot 23 jaar te registreren. Voortijdig schoolverlaters zijn jongeren die geen startkwalificatie hebben en niet meer op een school staan ingeschreven. De RMC wetgeving maakt het mogelijk deze jongeren in kaart te brengen en te begeleiden richting een opleiding of een leer- werktraject. De gegevens van deze jongeren vanaf 18 jaar worden doorgegeven aan het Regionaal Meld- en Coördinatiepunt voortijdig schoolverlaten (RMC) Noord en Midden Drenthe te Assen, waar de gemeente Tynaarlo bij aangesloten is.

De overheid heeft zich ten doel gesteld het aantal voortijdig schoolverlaters terug te brengen tot 25.000 in 2016. Dit is een speerpunt van het Ministerie van OCW.

Taken leerplichtambtenaar

Het team leerplicht van de gemeente Tynaarlo bestaat uit 2 parttime leerplichtambtenaren, waarvan 1 leerplichtambtenaar tevens buitengewoon opsporingsambtenaar is.

De leerplichtambtenaar gaat na of jongeren tussen de 5 en 18 jaar, die ingeschreven staan bij de BRP van de gemeente, naar school gaan. Ze geeft voorlichting en advies en zorgt voor begeleiding en bemiddeling. Bijvoorbeeld bij problemen tussen leerling, ouders en school of bij het plaatsen van kinderen of jongeren die uitvallen of dreigen uit te vallen. Daarnaast worden meldingen van schoolverzuim en verzoeken van verlof en vrijstelling behandeld. Het overtreden van de Leerplichtwet kan leiden tot een officiële waarschuwing, verwijzing naar Bureau Halt of het opmaken van proces-verbaal. Bij de aanpak van verzuim is het samenwerken van ketenpartners van wezenlijk belang. In Tynaarlo werken de partners al goed samen binnen het CJG kernteam. Daarnaast neemt de leerplichtambtenaar ook deel aan het zorgadviesteams (ZAT) op het Terra College te Eelde en Zernike College te Zuidlaren. Zij hebben hierin een regionale functie. Het ZAT is een multidisciplinair overleg met meerdere functies, waaronder casuïstiekoverleg, advisering en consultatie en monitoring van leerlingenzorg.

Schoolverzuim voorkomen

De leerplichtambtenaar houdt ook preventie-sprekuren op het voortgezet onderwijs en het Mbo, dit laatste in het kader van de RMC-plus voorziening. Dit is een onderdeel van het Mbo, waarbij leerlingen preventief worden gemeld en daarbij werkt de gemeente Tynaarlo samen met het RMC te Groningen en Assen. Het afgelopen schooljaar is op het Mbo 4 uur per week ingezet.

De leerplichtambtenaar houdt verder spreekuren op het Terra College te Eelde, Zernike te Zuidlaren, Harens Lyceum in Haren en Zernike College, locatie Van Iddekingeweg te Groningen. De leerplichtambtenaar heeft daarbij ook weer een regionale functie en doet dit op een aantal locaties afwisselend met de leerplichtambtenaar van de betreffende woongemeente.

Vrijstellingen

In bijzondere gevallen kunnen ouders een beroep doen op vrijstelling van de Leerplichtwet. Dat kan bijvoorbeeld als een leerling lichamelijke en/of psychische problemen heeft (artikel 5 onder a) of als hij naar school gaat in het buitenland (artikel 5 onder b) of als ouders bedenkingen hebben tegen de richting van het onderwijs (artikel 5 onder c).

Handhaven

Het doel van de Leerplichtwet is dat jongeren gebruik kunnen maken van hun recht op onderwijs. Als hun schoolloopbaan stagneert, kan de leerplichtambtenaar ingrijpen. In sommige gevallen is het opmaken van een proces verbaal hiertoe het geëigende middel. Maar verzuim is vaak ook een eerste teken van een zorgelijke (thuis)situatie. De leerplichtambtenaar bekijkt daarom elke melding nauwkeurig en zoekt naar de meest passende interventie. Zij kunnen onder meer doorverwijzen naar hulpverlening. Wanneer aangeboden hulpverlening in het vrijwillig kader niet wordt opgepakt door de jongere en/of ouders of wanneer de ingezette maatregelen zoals verwijzing naar Bureau Halt niet tot een goede schoolgang leidt, dan maakt de leerplichtambtenaar gebruik van haar opsporingsbevoegdheid (BOA) en wordt er proces verbaal opgemaakt.

<p>In het schooljaar 2014-2015 waren er in de gemeente Tynaarlo 5066 kinderen en jongeren leerplichtig of kwalificatieplichtig (peildatum 1-10-2014). Zij zijn wettelijk verplicht om naar school te gaan en een startkwalificatie te halen.</p>
--

Schoolverzuim dossiers

Door de leerplichtambtenaren zijn gedurende het schooljaar 2014-2015 196 dossiers aangemaakt in het leerlingvolgsysteem:

Verzuimmeldingen

118 dossiers naar aanleiding van verzuimmeldingen via DUO of rechtstreeks van de scholen. Dit waren meldingen van relatief verzuim. Het gaat hierbij om spijbelaars, leerlingen die ingeschreven staan bij een onderwijsinstelling maar niet in de lessen verschijnen en dus ongeoorloofd afwezig zijn.

Meldingen van zorgen of ziekte

23 meldingen van zorg/ziekte binnengekomen via DUO, van scholen, gemeld door ouders zelf of voortgekomen uit overleggen met ketenpartners.

Meldingen luxe verzuim

3 meldingen voor het zogenaamde luxe verzuim (wanneer een leerling op vakantie gaat buiten de reguliere vakanties om).

Absoluut verzuim

6 meldingen van absoluut verzuim. Het betrof 1 leerling die naar school ging in het buitenland en zich later in het schooljaar heeft uitgeschreven uit de BRP. Voor 1 leerling is een alternatief traject gezocht en deze leerling is na het schooljaar opnieuw op een opleiding ingeschreven. De overige 4 leerlingen zijn alsnog ingeschreven op een opleiding. Het betrof leerlingen die gedurende het schooljaar naar onze gemeente waren verhuisd.

Voorlichting en advies

De overige 46 dossiers betreffen meldingen van ouders met zorgen over de schoolgang van hun kind, verzoeken van extra vakantie verlof, verzoeken tot vrijstelling van de inschrijfplicht, controles van schoolgang en advisering en informatieverstrekking aan scholen en ouders over de uitvoering van de leerplichtwet en schoolgang van kinderen.

Thuiszitters

De gemeente Tynaarlo heeft gedurende het schooljaar 2014-2015 te maken gehad met 6 thuiszitters. Na inzet en bemiddeling zijn 3 leerlingen alsnog gestart met school, 1 leerling heeft een tijdelijke vrijstelling gekregen en voor 2 leerlingen is eerst een alternatief traject gestart, waarna alsnog de schoolgang is hervat.

Schoolverzuim voorkomen

Er zijn in totaal 55 leerlingen gesproken tijdens spreekuren op de voortgezet onderwijs scholen.

Vrijstellingen

De vrijstellingen ten behoeve van het schooljaar 2014-2015 betroffen:

- artikel 5 onder a: 8 x
- artikel 5 onder b: 1 x
- artikel 5 onder c: 2 x

Handhaven

Tijdens het schooljaar 2014-2015 zijn er 2 verwijzingen naar Bureau Halt gedaan. Deze zijn beide positief afgerond door de leerling. Daarnaast is er in 6 gevallen proces-verbaal opgemaakt. Hiervan betreft het 2 processen verbaal inzake luxe verzuim en 1 recidive relatief verzuim.

Conclusie en speerpunten

Conclusie

De leerplichtambtenaren hebben zich het afgelopen schooljaar, 2014-2015, opnieuw bezig gehouden met de zorg rond de jongeren en met het handhaven van de Leerplichtwet. Hierbij ging het om zaken van licht spijbelgedrag en te laat komen op school tot zwaardere zaken, waarbij er veelal een combinatie is van zorgen en verzuim. De leerlingen zijn een of meerdere keren gesproken en gewaarschuwd. Een aantal zaken betreffende licht spijbelgedrag resulteerde in een Haltverwijzing en een aantal zwaardere zaken kwamen terecht bij het Openbaar Ministerie (OM), nadat er proces-verbaal was opgemaakt. Het aantal Halt meldingen is gestegen. Dit past in het beeld van preventief verzuimbeleid.

Leerplichtzaken worden complexer en de leerplichtambtenaren zijn steeds vaker betrokken bij een zorgoverleg en zij zijn ook steeds vaker de initiatiefnemers voor een dergelijk overleg, waarbij alle betrokken partijen aanwezig zijn.

Er wordt binnen de gemeente Tynaarlo steeds beter en intensiever samengewerkt met scholen, hulpverlenende instellingen en leerplicht om zoveel mogelijk (schadelijke gevolgen van) verzuim te voorkomen. Vooral de samenwerking met het CJG wordt daarbij gezien als een pluspunt. We verwachten dat ouders/verzorgers de weg naar het CJG steeds beter zullen vinden.

De Wet Passend Onderwijs begint voor de uitvoering vorm te krijgen. Vooral door de betrokkenheid van de Samenwerkingsverbanden. Dit laatste kan echter nog beter. De leerplichtambtenaren willen het komende schooljaar intensiever contact leggen met het samenwerkingsverband ter voorkoming dat jongeren thuis komen te zitten.

We constateren verder een toename van ziektemeldingen met twijfel. Het lijkt erop dat ouders het spijbelgedrag van hun kind met een ziektemelding willen dekken om zo onder de bemoeienis van de leerplichtambtenaar uit te komen. Het komende schooljaar willen we hier nog meer aandacht aan schenken.

Met de ketenpartners hebben we steeds meer aandacht voor kwetsbare jongeren.

Speerpunten

Voor het komende schooljaar wordt ingezet op:

- * Het blijven voeren van preventieve gesprekken in het voortgezet en middelbaar beroepsonderwijs.
- * Het zo snel mogelijk oppakken van meldingen van verzuim en zorg om voortijdig schoolverlaten te voorkomen.
- * Het vroegtijdig in beeld krijgen van thuiszitters en voor deze jongeren zo snel mogelijk weer een passende onderwijsplek te realiseren.
- * Intensivering van de samenwerking met het CJG en de samenwerkingsverbanden in het kader van Passend Onderwijs.